

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

764

Vragen van de leden **Volp** en **Recourt** (beiden PvdA) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het afluisteren van gesprekken tussen advocaat en gedetineerde* (ingezonden 9 oktober 2015).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 4 december 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2015–2016, nr. 486.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het bericht «Orde van advocaten wil opheldering over camera's in spreekkamers gevangenis Zoetermeer»?¹ Herinnert u zich de eerdere vragen en antwoorden over dit onderwerp?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Is het waar dat in spreekkamers in de gevangenis van Zoetermeer, maar ook in alle andere detentiecentra, afluisterapparatuur (microfoon dan wel camera) hangt die kan worden gebruikt om vertrouwelijke gesprekken tussen de advocaat en zijn cliënt af te luisteren dan wel op te nemen? Zo ja, hoe rijmt u dit met het recht van een gedetineerde/verdachte om vertrouwelijk met zijn advocaat te mogen spreken?

Is het waar dat op basis van GVM-lijst³ een detentiecentrum gerechtigd is vertrouwelijke gesprekken tussen advocaat en cliënt af te luisteren, dan wel deze gesprekken op te nemen? Hoeveel gedetineerden in de gevangenis in Zoetermeer staan op deze GVM-lijst? Hoeveel gedetineerden staan er landelijk op zo'n lijst?

Antwoord 2 en 3

In een aantal penitentiaire inrichtingen (pi's) in Nederland is een (aantal) spreekkamer(s) ingericht met apparatuur om gesprekken op te nemen. Deze bevoegdheid vloeit voort uit artikel 38, vierde lid, Penitentiaire beginselenwet

¹ <http://www.omroepwest.nl/nieuws/2950285/Orde-van-advocaten-wil-opheldering-over-camera-s-in-sprekkamers-gevangenis-Zoetermeer>).

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010 – 2011, nr. 3244

³ GVM-lijst is een lijst waar gedetineerden met een vlucht- en/of maatschappelijk risico op worden geplaatst.

(Pbw). In artikel 38, zevende lid, Pbw is echter bepaald dat de toezichhoudende maatregelen er niet toe mogen leiden dat vertrouwelijke mededelingen in het onderhoud tussen de gedetineerde en diens rechtsbijstandverlener bij derden bekend kunnen worden. Daarmee is de vertrouwelijkheid van gesprekken tussen een gedetineerde en zijn advocaat gewaarborgd. Deze vertrouwelijkheid geldt ook jegens GVM-gedetineerden en hun advocaten. De Hoofddirecteur van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) heeft op 28 juni 2012 een brief gestuurd aan de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) waarin de waarborgen en toezeggingen betreffende de aanwezigheid van afluister- en opnameapparatuur in spreekkamers in pi's vermeld zijn. DJI heeft toegezegd dat als een gesprek plaatsvindt tussen een advocaat en zijn cliënt in de inrichting, in principe een spreekkamer beschikbaar wordt gesteld waarin geen opnameapparatuur aanwezig is. Indien dit door capaciteitsgebrek niet mogelijk is en gebruik moet worden gemaakt van een spreekkamer met opnameapparatuur, wordt de aanwezigheid van deze apparatuur in de kamer altijd duidelijk kenbaar gemaakt bij de advocaat en de cliënt. De opnameapparatuur wordt altijd uitgeschakeld. Op 1 november 2015 (peildatum) stonden 74 gedetineerden op de GVM-lijst. In de PI Zoetermeer verbleef op die datum 1 GVM-gedetineerde.

Vraag 4

Wanneer komt een gedetineerde op de GVM-lijst? Welke criteria worden gehanteerd?

Antwoord 4

De selectiefunctionaris van DJI stelt op grond van artikel 22 Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (Rspog) een risicoprofiel vast. Indien dat risico verhoogd, hoog of extreem is, dan wordt dit genoteerd op de GVM-lijst. In het tweede lid van artikel 22 Rspog zijn de criteria benoemd die zijn geoperationaliseerd in de circulaire «gedetineerden met een vlucht/maatschappelijk risico» (kenmerk: 5645409/10) d.d. 13 oktober 2010. De toelichting op de Rspog meldt dat het risicoprofiel is opgebouwd uit twee elementen: het vluchtrisico en het maatschappelijk risico. Essentiële indicatoren voor het bepalen van het vluchtrisico zijn ontvluchtelingen of pogingen daartoe, perspectief van uitlevering, lengte strafrestant (minimaal enkele jaren) en informatie of tips geverifieerd op actualiteit, betrouwbaarheid en concreetheid door het meldpunt Gedetineerden Recherche Informatie Punt (GRIP).

Het delict is de doorslaggevende factor bij het bepalen van het maatschappelijk risico. De belangrijkste aspecten van het delict zijn in dit kader de ernst, aard, politieke of maatschappelijke gevoeligheid van het delict en de achtergrond van de veroordeling, de mogelijkheid van wraakacties (door de gedetineerde) en het ingeschatte recidiverisico bij ernstige delicten.

Vraag 5 en 6

Hoe kan het gebeuren dat ondanks afspraken met de Nederlandse Orde van Advocaten deze gesprekken tussen de advocaat en zijn cliënt zijn afgeluis- terd? Wat houden de afspraken met de Nederlandse Orde van Advocaten in? Wat is er met de band gebeurd waarop het gesprek is opgenomen? Kunt u het antwoord toelichten?

Antwoord 5 en 6

De afspraken met de NOvA zijn niet geschonden. De gesprekken tussen deze advocaat en cliënt zijn niet opgenomen.

Zie voor de afspraken met de NOvA mijn antwoord op vraag 3.

Vraag 7

Kunt u een toelichting geven op hetgeen uw woordvoerder heeft gezegd, namelijk dat het niet de bedoeling is dat gesprekken tussen advocaat en gevangenen worden opgenomen, maar dat dat niet betekent dat het altijd goed gaat?

Antwoord 7

De woordvoerder geeft aan dat hij onjuist is geciteerd. Hij heeft terecht gezegd dat het uitgangspunt is dat gesprekken tussen een advocaat en zijn cliënt niet worden opgenomen.

Vraag 8

Deelt u de mening dat het beter is om gesprekskamers in te richten zonder afluistermogelijkheden en slechts één ruimte beschikbaar te hebben waar die mogelijkheid wel bestaat voor die gedetineerden die op de GVM-lijst staan, zodat het wel altijd goed gaat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Nee, die mening deel ik niet.

DJI heeft een zekere capaciteit en flexibiliteit aan ruimtes met opnameapparatuur nodig, één ruimte is per definitie te weinig.

DJI heeft het Informatieblad «Spreekkamers opnameapparatuur en/of spreek-luisterverbinding» opgesteld waarin de exacte gang van zaken uiteen wordt gezet.

Wanneer een geprivilegieerde bezoeker (bijvoorbeeld een advocaat) een spreekkamer zonder opnameapparatuur wenst, wordt altijd geprobeerd aan dit verzoek tegemoet te komen.